

Eliška Podholová Varyšová:
Meziválečné výstavní kolonie Werkbundu v Evropě jako památka
Posudek diplomové práce

Diplomová práce Elišky Podholové Varyšové v principu navazuje na její práci bakalářskou, v níž se zabývala architektonickým vývojem a památkovou ochranou pražské kolonie Baba. Rozšíření záběru na ostatní evropské kolonie Werkbundu bylo v tomto kontextu krokem zcela logickým – avšak zároveň mimořádně odvážným. Původním záměrem autorky bylo osvětlení okolností vzniku kolonií, rozbor jejich architektury v patřičných dobových souvislostech a zejména podrobná analýza jejich dalšího osudu s důrazem na případné památkové aspekty, to vše pak ve vzájemném srovnání a provázání. Po odevzdání práce lze s radostí konstatovat, že tento mimořádně velkorysý záměr v ní byl důsledně a velmi kvalitně naplněn.

Práce je postavena na principu šesti paralelních příběhů kolonií ve Stuttgartu, Brně, Wroclawi, Curychu, Vídni a Praze. Po úvodních kapitolách, v nichž autorka mapuje jednak kořeny sociální a vilové výstavby v meziválečné Evropě, jednak zrod a rozvoj ideje Werkbundu, následují chronologicky řazené oddíly, které podrobně sledují zrod a osudy jednotlivých kolonií. Zájem autorky je soustředěn nejen na okolnosti vzniku kolonií a jejich architektonické (a konstrukční) řešení, ale také na jejich společenské přijetí, které hrálo v dalších osudech kolonií klíčovou roli. Neúprosný rytmus politických a válečných událostí kolonie různě propojoval a opět rozděloval, díky čemuž se staly jakousi nechtěnou pokusnou laboratoří krutých dějin 20. století. Eliška všechny tyto momenty důsledně zaznamenává a promítá do života kolonií: právě zde je klíč k jejich následným osudům, které se ve druhé polovině 20. století vyznačují více či méně úspěšnými pokusy o jejich památkovou ochranu a obnovu. Rozdílné osudy kolonií na protichůdných stranách železné opony se bohužel dají zaznamenat i tři desetiletí po jejím pádu: na rozdíl od doceněných a poměrně důsledně chráněných kolonií v Německu, Rakousku a Švýcarsku se zejména československé kolonie vyznačují absencí promyšlené ochrany, díky čemuž se v posledních letech také výrazně (a většinou nepříliš šťastně) stavebně proměňují.

Přes přirozený primární zájem o domácí kolonie se autorce podařilo psát erudovaně a vyváženě i o zbývajících evropských koloniích, což z práce činí dílo průkopnické a významné i v evropském kontextu. I proto je škoda, že si autorka nedala větší práci se závěrečnou korekturou, která by napравила některé jazykové a stylistické nedostatky, mezi které patří psaní nepříjemně dlouhých nesourodých souvětí či několikeré zbytečné opakování jedné informace (příkladem budiž záměr demolice Le Corbusierova stuttgartského domu, jímž je čtenář na s. 86-87 vyděšen nadvakrát, nebo informace o připojení Slezska k Polsku, která je zde zopakována pro jistotu třikrát). Pro případnou – a žádoucí! – publikaci by bylo myslím také dobré zamyslet se ještě nad závěrem, který by neměl mít jen památkové vyznění, ale měl by se pokusit nastínit pozici kolonií v kontextu dnešního výkladu a chápání meziválečné avantgardní architektury.

Předloženou práci považuji za velmi kvalitní a záslužnou a velmi rád ji proto doporučuji k obhajobě. Jako hodnocení navrhuji výborně.

V Praze, dne 3. 9. 2018.

PhDr. Richard Biegel, Ph.D.